

T-9999 Retningslinje for arealbruk i støyutsatte områder

Denne retningslinjen gjelder ved planlegging av de viktigste støykildene i ytre miljø og arealbruken i støyutsatte områder. Det bør fastsettes to støysoner rundt viktige støykilder, en rød og en gul sone. Den røde sonen vil som hovedregel være en byggeforbudssone, mens den gule sonen er en vurderingssone. Retningslinjen er utarbeidet i tråd med EU-regelverkets metoder og enheter, og er koordinert med støyreglene som er gitt etter forurensingsloven og teknisk forskrift til plan- og bygningsloven. I tillegg er det gitt retningslinjer om håndtering av støy fra bygg- og anleggsvirksomhet.

Retningslinjen samler og koordinerer retningslinjene på støyområdet og erstatter en rekke tidligere retningslinjer og rundskriv. Retningslinjen er ikke rettslig bindende. Den er veiledende, og skal legges til grunn av kommunene ved planlegging og behandling av enkeltsaker etter plan- og bygningsloven. Retningslinjen kan derfor fravikes, men vesentlige brudd på den kan gi grunnlag for innsigelse til planen fra statlige myndigheter, bl.a. fylkesmannen.

INNOLD

1 Formål, definisjoner og virkeområde	3
1.1 Formål	3
1.2 Virkeområde	3
1.3 Definisjoner	4
1.4 Midlingstider for beregning av støy	6
2 Støysonkart rundt støykilder	7
2.1 Inndeling i støysoner	7
2.2 Ansvar for å utarbeide støysonkart	8
2.2.1 Ved etablering av ny støyende virksomhet	8
2.2.2 Ved eksisterende støykilder	8
2.2.3 Anleggseierens rolle	9
2.2.4 Kommunens rolle	9
2.3 Kartets innhold	9
2.4 Metode	9
3 Retningslinjer for arealbruk i støysonene	10
3.1 Eksisterende støykilder – retningslinjer for bygging i støysonene	10
3.2 Retningslinjer ved etablering av ny støyende virksomhet	12
3.2.1 Reguleringsbestemmelser etter plan- og bygningsloven § 26	12
3.3 Stille områder	13
4 Retningslinjer for begrensnig av støy fra bygg- og anleggsvirksomhet	14
4.1 Innledning	14
4.2 Støygrenser ved større arbeider	14
4.3 Retningslinjer for mindre arbeider	15
4.4 Varsling av naboer m.fl.	15
5 Planlegging og saksbehandling etter plan- og bygningsloven	17
5.1 Kommuneplan	17
5.1.1 Støybetinget restriksjonsområde	17
5.1.2 Kommuneplanbestemmelser	18
5.1.3 Retningslinjer til kommuneplan	18
5.2 Reguleringsplaner – ny støyfølsom bebyggelse i støysonene	18

5.3	Nye støykilder – KU, kommunedelplan, reguleringsplan mm.	19
5.4	Enkeltsaker.....	19
5.5	Om avbøtende tiltak	19
5.6	Fylkesmannens oppgaver	20
6	Fravik fra retningslinjene og innsigelse.....	21
6.1	Mulighet til unntak fra retningslinjene.....	21
6.2	Innsigelse.....	21
7	Oppheving av andre retningslinjer og rundskriv	21

1 FORMÅL, DEFINISJONER OG VIRKEOMRÅDE

1.1 Formål

Formålet med denne retningslinjen er å forebygge støyplager gjennom å:

- anbefale etablering av støysoner som skal sikre at støyutsatte områder rundt eksisterende støykilder synliggjøres,
- gi klare anbefalinger om hvor støyfølsom arealbruk ikke bør etableres, og hvor etablering bare kan skje med særlige avbøtende tiltak,
- gi klare anbefalinger for støygrenser ved etablering av nye støykilder, slik at disse lokaliseres og utformes med tanke på å hindre nye støyplager.

1.2 Virkeområde

Denne retningslinjen skal legges til grunn ved arealplanlegging og behandling av enkeltsaker etter plan- og bygningsloven i kommunene og i berørte statlige etater. Den gjelder både ved planlegging av ny støyende virksomhet og for arealbruk i støysoner rundt eksisterende virksomhet. Følgende støykilder omfattes:

- vei
- jernbane inkl. sporvei m.m.
- flyplasser
- industribedrifter
- havner og terminaler
- skytebaner for lette våpen
- motorsport- og øvingsbaner
- vindmøller

Retningslinjen kommer til anvendelse i alle tilfeller hvor støykildene nevnt ovenfor utstråler en støy som er like stor eller større enn den nedre grensen for gul sone i tabell 1 for vedkommende kilde, beregnet ved minst ett av følgende punkter:

- a) utenfor fasaden til støyutsatte bygninger med støyfølsomt bruksformål nær kilden,
- b) ved kildens yttergrense. Med yttergrensen menes eiendomsgrensen til støykilden eller grense til annet arealbruksformål.

I tillegg er det gitt retningslinjer for støy fra bygg- og anleggsvirksomhet, som ikke er basert på støysonemetodikken.

1.3 Definisjoner

Ekvivalent støynivå L_{pAeqT}

Det ekvivalente støynivået L_{pAeqT} er et mål på det gjennomsnittlige (energimidlede) nivået for varierende støy over en bestemt tidsperiode T. Ekvivalentnivå gjelder for en viss tidsperiode T, f.eks. 1/2 time, 8 timer, 24 timer.

L_{den}

A-veiet ekvivalent støynivå for dag-kveld-natt (day-evening-night) med 10 dB / 5 dB ekstra tillegg på natt / kveld. Tidspunktene for de ulike periodene er dag: 07-19, kveld: 19-23 og natt: 23-07. L_{den} er nærmere definert i EUs rammedirektiv for støy¹, og periodeinndelingene er i tråd med anbefalingene her. I disse retningslinjene vil imidlertid definisjonen kunne avvike fra direktivets definisjon ved at det kan brukes andre midlingsperioder for L_{den} -verdien enn årsmiddel. Hvilken midlingstid som er brukt framgår av beregningsmetodikken for den enkelte kilde.

L_{night}

A-veiet ekvivalentnivå for 8 timers nattperiode fra 23-07 som er definert i EUs rammedirektiv for støy. I disse retningslinjene vil imidlertid definisjonen kunne avvike fra direktivets definisjon ved at det kan brukes andre midlingsperioder for L_{night} -verdien enn årsmiddel. Hvilken midlingstid som er brukt framgår av beregningsmetodikken for den enkelte kilde.

Frittfelt lydnivå

Med frittfelt eller direktefelt menes når lydbølgene brer seg fra kilden uten å reflekteres. Frittfeltverdi er lydnivå når det kun tas hensyn til direktelydnivået, og ser bort fra refleksjon fra fasaden på den aktuelle bygning. Refleksjon fra andre flater skal imidlertid regnes med.

Maksimalt støynivå

L_{pAImax} er A-veiet maksimalnivå målt med tidskonstant på 32 ms.

L_{pAFmax} , er A-veiet maksimalnivå målt med tidskonstant ”fast” på 125 ms.

L_{pASmax} er A-veiet maksimalnivå målt med tidskonstant ”slow” på 1 s (1000 ms).

Impulslyd

Kortvarig, støtvis lyddrykk som for eksempel skudd fra lette våpen, hammerslag, bruk av fallhammer til spunting og pæling, pigging, bruk av presslufthammer/-bor, metallstøt fra skifting av jernbanemateriell og lignende eller andre lyder med tilsvarende karakteristikk og påtrengende karakter.

Plagegrad

Plagegrad viser på en skala fra 0 til 1 hvor mye en person er plaget av et gitt lydnivå fra en gitt lydkilde. Plagegrad er utledet fra spørreundersøkelser hvor folk blir bedt om å angi hvor mye de er plaget av støyen de er utsatt for. Ut fra disse undersøkelsene utleder man en

¹ Direktiv 2002/49/EF. Direktivet vil bli implementert i norsk rett gjennom endringer i forskrift av 4. oktober 2002 om grenseverdier for støy.

"gjennomsnittlig plagegrad" som viser hvor mye plage en gjennomsnittsperson opplever ved ulike lydnivåer fra ulike kilder på en plagegradsskala fra 0 til 1.

Uteplass

Med uteplass forstås balkong, hage, lekeplass eller annet nærområde til bygning som er avsatt til opphold og rekreasjonsformål.

Bygning med støyfølsom bruk

Bolig, skole, barnehage, helseinstitusjon, fritidsbolig, kirke, kulturbygg og andre bygninger med tilsvarende bruksformål. Vær oppmerksom på at i disse retningslinjene gjelder grensene for utendørs støy nivå ved boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager. Lydkravene i teknisk forskrift² gjelder imidlertid også for andre typer bygninger med støyfølsomt bruk, som kontorer og overnattingssteder.

Rom til støyfølsom bruk

Rom som brukes til varig opphold som for eksempel stue, soverom eller rom til annen støyfølsom bruk som undervisningsrom og lignende. Kjøkken vil normalt ikke regnes som rom til støyfølsomt bruk.

Støysoner

Område rundt støykilde definert ut fra støy nivåer gitt i tabell 1.

Flyplass

Alle typer sivil og militær landingsplass på sjø og på land for motordrevne luftfartøy

Flybevegelse

Avgang eller landing.

Vei

Med vei menes vei som er åpen for alminnelig ferdsel.

Jernbane

Anlegg som omfattes av jernbaneloven 11. juni 1993 nr. 100 (baneanlegg).
Eksempler er jernbane i tradisjonell forstand, sporvei (trikk), t-bane, forstadsbane og lignende.

Industri

Omfatter virksomheter med industrielle aktiviteter. Med industriell aktivitet menes systematisk fremstilling av råvarer og produkter ved omfattende bruk av maskinelt utstyr, samt vedlikeholdsarbeider med tilsvarende forurensningspotensial. Med industriell aktivitet menes også drift av forbrenningsanlegg dersom kapasiteten på anlegget har en nominell tilført termisk effekt over 0,5 MW.

Terminaler

Et avgrenset område der det foregår omlastning av gods eller omstigning av passasjerer og lignende. Eksempler på terminaler er; lastebilterminaler, flyterminaler, bussterminaler, jernbanestasjoner, godsterminal for tog, skifteområder for tog.

² Forskrift av 22. januar 1997 nr. 33 om krav til byggverk og produkter i byggverk, gitt med hjemmel i plan- og bygningsloven.

Havner

Havneterminaler for gods og havneterminaler for passasjerer.

Bygg- og anleggsvirksomhet

Omfatter aktiviteter knyttet til oppføring og ferdigstillelse av bygninger, bygging av samferdselsanlegg og annen infrastruktur, samt riving, ombygging og vedlikehold av tilsvarende konstruksjoner. Andre typer støyende aktiviteter med tidsavgrenset varighet, som ikke naturlig dekkes under begrepet "industri", kan behandles på samme måte som bygg- og anleggsstøy.

Skytebaner

Omfatter faste sivile og militære anlegg for skyting med våpen med kaliber mindre enn 20 mm samt jegerbaner (leirduebaner og lignende). Aktiviteten dekker også bruk av militære sprengladninger inntil 50 gram ekvivalent TNT.

Skytefelt

Militært anlegg for skyting med tunge våpen fra 20 mm og oppover, samt militære sprengninger (>50 gram ekvivalent TNT).

Motorsport- og øvingsbaner

Område eller anlegg for kjøring med alle typer motorkjøretøy eller motordrevet fartøy i konkurranse, trening for konkurranse, øvelseskjøring for trening av kjøreferdigheter m.v.

Vindmøller

Anlegg for produksjon av energi ved hjelp av vindkraft.

1.4 Midlingstider for beregning av støy

Oversikten under viser hvilke midlingstider som skal legges til grunn ved beregning av støy fra ulike støykilder i henhold til gjeldende beregningsmetodikk.

Støykilde	Midlingstid for beregning av støy	
	Parameter	Midlingstid
Vei	L_{den}	Beregning baseres på årsdøgntrafikk og angir gjennomsnittlig støynivå pr. døgn gjennom året.
Bane	L_{den}	Beregning baseres på årsgjennomsnittlig døgntrafikk og angir gjennomsnittlig støynivå pr døgn gjennom året.
Flytrafikk	L_{den}	Beregningen baseres på den mest trafikkerte 3 måneders perioden på sommeren, og angir gjennomsnittlig støynivå pr. døgn i denne perioden.
Industri	L_{den} L_{night}	Beregningen gjennomføres for et representativt driftsdøgn, dvs. et døgn med normale driftsforhold. Tilsvarende beregnes L_{night} for bedriften i 8 timers perioden fra 23 – 07.
Havner og terminaler	L_{den} L_{night}	Beregningen gjennomføres for et representativt driftsdøgn, dvs. et døgn med normale driftsforhold. Tilsvarende beregnes L_{night} for bedriften i 8 timers perioden fra 23 – 07.
Motorsport	L_{den}	Beregningen gjennomføres for et representativt døgn med aktivitet på banen.
Skytebaner	L_{den}	Beregningen gjennomføres som et årsmidlet gjennomsnitt for aktiviteten på banen
Vindmøller	L_{den}	Beregningen gjennomføres for et representativt driftsdøgn, dvs. et døgn med normale driftsforhold.

2 STØYSONEKART RUNDT STØYKILDER

2.1 Inndeling i støysoner

For støykildene som er beskrevet i pkt 1.2 bør det i henhold til pkt 2.2 beregnes støy og kartfestes en inndeling i to støysoner³:

- en rød sone (som hovedregel en byggeforbudssone) nærmest støykilden,
- og en gul sone (vurderingssone) utenfor dette.

Kriterier for soneinndeling er gitt i tabell 1. Når minst ett av kriteriene for den aktuelle støysonen er oppfylt, faller arealet innenfor sonen. Tilgjengelige støysoner bør synliggjøres av kommunen i kommuneplanens arealdel, enten på selve kommuneplankartet eller på eget temakart om støy som vedlegg til kommuneplanens arealdel.

For gul og rød sone gjelder særlige retningslinjer for arealbruken, jf. kapittel 3. For øvrige områder (hvit sone), vil det normalt ikke være behov for å ta spesielt hensyn til støy fra støykildene beskrevet i kapittel 1.2 i byggesaker, og det kreves normalt ikke særlige tiltak for å tilfredsstille lydkrav i teknisk forskrift⁴ (et unntak her er kravene til maksimalstøy i nattperioden for støykilder med høye maksimalnivåer fra enkelthendelser). Teknisk forskrift og annet lovverk som for eksempel forurensningsloven gjelder selvsagt også i hvit sone. En del personer kan imidlertid være plaget av støy også utenfor gul sone.

Stillhet, opplevd både som den relative stillheten i en skjermet bypark, og i et virkelig stille naturområde, er en verdifull miljøkvalitet. Kommunen oppfordres derfor til å markere slike områder spesielt på sine plankart som grønn sone. Anbefalte støygrenser for slike områder er gitt i kapittel 3.3.

³ For enkelte støykilder følger det en plikt til å foreta støymålinger og utarbeide støykart direkte av EUs rammedirektiv for støy, se pkt. 2.2.2.

⁴ Forskrift av 22. januar 1997 nr. 33 om krav til byggverk og produkter i byggverk, gitt med hjemmel i plan- og bygningsloven.

Tabell 1: Kriterier for soneinndeling. Alle tall i dBA, frittfeltverdier.

Støykilde	Støysone			
	Gul sone		Rød sone	
	Utendørs støynivå	Utendørs støynivå i nattperioden kl. 23 – 07	Utendørs støynivå	Utendørs støynivå i nattperioden kl. 23 – 07
Vei	55 L _{den}	70 L _{pAFmax}	65 L _{den}	85 L _{pAFmax}
Bane	58 L _{den}	75 L _{pAFmax}	68 L _{den}	90 L _{pAFmax}
Flyplass	52 L _{den}	80 L _{pASmax}	62 L _{den}	90 L _{pASmax}
Industri	55 L _{den}	45 L _{night} 60 L _{pAFmax}	65 L _{den}	50 L _{night} 80 L _{pAFmax}
Industri med impulslyd	50 L _{den}	45 L _{night} 60 L _{pAFmax}	60 L _{den}	50 L _{night} 80 L _{pAFmax}
Havner og terminaler	50 L _{den}	45 L _{night} 60 L _{pAFmax}	60 L _{den}	50 L _{night} 80 L _{pAFmax}
Motorsport	50 L _{den}	Aktivitet bør ikke foregå	60 L _{den}	Aktivitet bør ikke foregå
Skytebaner	30 L _{den} 60 L _{pAlmax}	50 L _{pAlmax}	35 L _{den} 70 L _{pAlmax}	60 L _{pAlmax}
Vindmøller	44 L _{den}	-	54 L _{den}	-

- For industri med impulslyd (jfr. definisjon i kap.1.3) skal de strengere grenseverdiene legges til grunn når denne type lyd opptrer med i gjennomsnitt mer enn 10 hendelser pr. time. Industristøy med tydelig rentonekarakter hos mottaker skal ha samme grense som industristøy med impulslyd.
- I gul sone kan man se bort fra maksimalstøyverdiene i de tilfeller der det i gjennomsnitt er mindre enn 10 hendelser over disse nivåene pr. natt.
- For skytebaner med aktivitet inntil 2 dager eller kvelder pr uke kan maksimalstøyverdiene heves med 10 dB til 70 L_{pAlmax} i gul sone og 80 L_{pAlmax} i rød sone dersom banen har mindre enn 20 000 skudd pr år.

2.2 Ansvar for å utarbeide støysonekart

2.2.1 Ved etablering av ny støyende virksomhet

Kommunen bør i plansaker som omhandler etablering av ny støyende virksomhet påse at det foreligger en støyfaglig utredning med beregning og kartfesting av støysoner. Opplysningene bør fremskaffes av tiltakshaver i en tidlig fase, slik at hensynet til medvirkning fra allmennheten ivaretas.

2.2.2 Ved eksisterende støykilder

For eksisterende støykilder foreligger det en *plikt* til å utarbeide støysonekart for de områder og anlegg som er kartleggingspliktige i henhold til EUs rammedirektiv for støy⁵.

For øvrige støykilder, områder og anlegg bør anleggseiere på eget initiativ sende inn støykart for eksisterende anlegg til kommunen. Støysonekartene er et viktig grunnlag for kommunens

⁵ Direktiv 2002/49/EF. Direktivet skal implementeres i norsk rett gjennom endringer i forskrift om grenseverdier for støy.

arealplanlegging, og samtidig en dokumentasjon for anleggseier i forhold til bygninger som oppføres i strid med retningslinjene for arealbruk i støysonene.

2.2.3 Anleggseierens rolle

Anleggseier bør på eget initiativ undersøke om retningslinjene får anvendelse. Dersom den støyende virksomheten ved anlegget drives av andre enn anleggets eier, skal den ansvarlige for driften overta anleggseiers forpliktelser.

Anleggseieren bør oversende støykartene til kommunen, og oppdatere kartene hvis det skjer vesentlige endringer i støyutslippet fra kilden. I områder som er kartleggingspliktige etter EUs rammedirektiv for støy skal kartene oppdateres hvert femte år i tråd med de tidsfrister som følger av direktivet. I de tilfeller hvor endringene i forutsetningene for støysonekartene er så store at de medfører endringer i støysonene, bør kartene revideres (beregnes på nytt). Et anbefalt *minimum* for når kartene bør revideres er at ekvivalent støynivå endres med 3 dBA eller mer. I områder hvor mange berøres, kan kommunen be anleggseier om at kartene oppdateres også ved endringer i støynivå som er mindre enn 3 dB.

I forbindelse med utarbeidelse av arealplaner etter plan- og bygningsloven om etablering av nye støykilder eller utvidelse/endring av støyen fra eksisterende kilder, bør anleggseier/ tiltakshaver alltid beregne støysoner for alternative lokaliseringer og aktuelle avbøtende tiltak før endelig vedtak. Dette gjelder også om endringene i støynivået er mindre enn 3 dBA.

2.2.4 Kommunens rolle

Kommunen skal ta imot de beregnede støysonene, og bør sammenstille disse til et oversiktskart for alle støykilder og oppdatere dette løpende mht. arealbruken i støysonene. Kommunen bør legge til rette for at støysonene brukes aktivt i alt plan- og byggesaksarbeid i kommunen, og sørge for å følge opp retningslinjene for arealbruk i støysonene.

2.3 **Kartets innhold**

Støysonekartet skal vise beregnet støy ut fra:

- dagens situasjon og aktivitetsnivå,
- en prognosesituasjon 10 - 20 år fram i tid.

Dersom man i spesielle tilfeller beregner den framtidige situasjonen for mer enn 20 år fram i tid eller mindre enn 10 år, bør dette grunngis særskilt.

Støysonekartet som oversendes kommunen skal være en verste-tilfelle-kombinasjon av de to støyberegningene.

2.4 **Metode**

Ved utarbeiding av støysonekart skal det til enhver tid benyttes godkjente metoder og beregningsverktøy fastsatt av ansvarlig sektormyndighet i samråd med Statens forurensningstilsyn, SFT.

I områder som er kartleggingspliktig etter EUs rammedirektiv for støy skal støysoner utarbeides med de beregningsmetoder som fastsettes i medhold av direktivet, eller mer

nøyaktige metoder. I områder som ikke er kartleggingspliktige i henhold til direktivet aksepteres forenklede metoder.

For områder/støykilder hvor få personer berøres av støy over verdiene i tabell 1 kan sjablonmessige løsninger benyttes ved beregning av støysoner. Typiske eksempler er mindre industribedrifter, små skytebaneanlegg, veier og jernbanestrekninger i spredt bebyggelse, samt flyplasser som ikke er til allmenn bruk.

Ved vurdering av utbyggingsprosjekter i støysonene og ved etablering av ny støyende virksomhet skal beregninger av støy gjøres med godkjente, nøyaktige metoder og med de beregningshøyder etc. som er relevante for den aktuelle bebyggelsen. Forenklede metoder bør som hovedregel ikke aksepteres.

3 RETNINGSLINJER FOR AREALBRUK I STØYSONENE

3.1 Eksisterende støykilder – retningslinjer for bygging i støysonene

Gul sone

Gul sone er en vurderingssone hvor kommunene bør vise varsomhet med å tillate etablering av nye boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager. Andre bygninger med støyfølsomme bruksformål kan bare tillates dersom krav til innendørs støynivå⁶ er tilfredsstillt.

- Ved etablering av nye bygninger med støyfølsomt bruksformål i vurderingssonen skal kommunen kreve en støyfaglig utredning som synliggjør støynivåer ved ulike fasader på de aktuelle bygningene og på uteplass. Utredningen bør foreligge samtidig med planforslag i plansaker eller ved søknad om rammetillatelse i byggesaker.
- Utredningen bør belyse alternative løsninger for plassering av bebyggelse og aktuelle avbøtende tiltak.
- Bygging av boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager bør i utgangspunktet bare tillates dersom man gjennom avbøtende tiltak tilfredsstiller grenseverdiene i tabell 2.
- Unntak fra grenseverdiene for utendørsstøy i tabell 2 bør begrenses til områder hvor man av hensyn til samordnet areal- og transportplanlegging ønsker en høy arealutnyttelse. Kommunen bør ikke gi andre unntak med mindre det foreligger særlige grunner, og slike unntak skal alltid være begrenset til enkeltbygninger. Det bør ved alle typer unntak dokumenteres at det vil være uforholdsmessig kostbart å tilfredsstille grenseverdiene for utendørsstøy i tabell 2.
- Ved unntak fra grenseverdiene for utendørsstøy skal kommunen se til at kravene til innendørsstøy tilfredsstilles med de krav til ventilasjon som følger av teknisk forskrift⁷. Likeledes bør det legges vekt på at alle boenheter får en stille side, og om mulig tilgang til egnet uteareal med tilfredsstillende støyforhold.
- Krav til innendørs støynivå som følger av teknisk forskrift kan ikke fravikes, og støyfaglig utredning bør dokumentere at kravene overholdes.

⁶ Krav til støynivå for nye bygninger er gitt i teknisk forskrift til plan- og bygningsloven. Norsk standard NS8175 klasse C angir minimumskravene som følger av forskriften.

⁷ Forskrift av 22. januar 1997 nr. 33 om krav til byggverk og produkter til byggverk, gitt med hjemmel i plan- og bygningsloven.

- Kommunen står likevel fritt til å nekte etablering av nye bygninger med støyfølsomme bruksformål ut fra en totalvurdering, hvor det blant annet må legges vekt på de støyplager som beboerne vil kunne få.

Tabell 2: Anbefalte støygrenser ved bygging av boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager. Alle tall oppgitt i dBA, frittfeltverdier.

Støykilde	Støynivå på ute-plass og utenfor rom med støyfølsom bruk	Støynivå utenfor rom med støyfølsom bruk kl. 23-07	Støynivå innendørs, $L_{pAeq24t}$	Maksimalt støynivå innendørs kl. 22 – 06 (L_{pAFmax})
			jfr. NS8175 kl.C	jfr. NS8175 kl.C
Vei	55 L_{den}	70 L_{pAFmax}	30 (samlet støynivå fra alle kilder)	45
Bane	58 L_{den}	75 L_{pAFmax}		
Flyplass	52 L_{den}	80 L_{pASmax}		
Industri	55 L_{den}	45 L_{night} 60 L_{pAFmax}		
Industri med impulslyd	50 L_{den}	45 L_{night} 60 L_{pAFmax}		
Havner og terminaler	50 L_{den}	45 L_{night} 60 L_{pAFmax}		
Motorsport	50 L_{den}	Aktivitet bør ikke foregå		
Skytebaner	30 L_{den} 60 L_{pAlmax}	Aktivitet bør ikke foregå. Ved aktivitet: 50 L_{pAlmax}		
Vindmøller	44 L_{den}	-		

- For industri med impulslyd (jfr. definisjon i kap.1.3) skal de strengere grenseverdiene legges til grunn når denne type lyd opptrer med i gjennomsnitt mer enn 10 hendelser pr. time. Industristøy med tydelig rentonekarakter hos mottaker skal ha samme grense som industristøy med impulslyd.
- Grenseverdiene for uteplass må være tilfredsstillende for et nærområde i tilknytning til bygningen som er avsatt og egnet til opphold og rekreasjonsformål.
- Krav til maksimalt støynivå innendørs i nattperioden i teknisk forskrift (NS 8175 kl.C) gjelder ved mer enn 10 hendelser pr. natt.
- For skytebaner med aktivitet inntil 2 dager eller kvelder pr uke, og mindre enn 20 000 skudd pr år, kan grenseverdien for maksimalstøy heves til 70 L_{pAlmax} .

Rød sone

I rød sone bør kommunen ikke tillate etablering av boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager. Annen ny bebyggelse med støyfølsomt bruksformål bør kommunen vise varsomhet med å tillate. Industri og annen lite støyfølsom næringsvirksomhet tillates.

- Kommunen kan tillate gjenoppbygging, ombygging og utviding av eksisterende bygninger dersom det ikke blir etablert flere boenheter. Kommunen kan også regulere eksisterende boliger til boligformål. Støyforholdene innendørs og utendørs bør da dokumenteres gjennom en støyfaglig utredning, som beskrevet for bygging i gul sone.
- Ved bygging som nevnt i punktet over bør det tilstrebes å oppnå de anbefalte verdiene for utendørs støynivå som er gitt i tabell 2. Kravene til innendørs støynivå er forskriftsfestet i teknisk forskrift og kan ikke overskrides.

Særbestemmelser for byområder og tettsteder

I sentrumsområder i byer og tettsteder og rundt kollektivknutepunkter er det ønskelig med høy arealutnyttelse av hensyn til samordnet areal- og transportplanlegging. I slike områder kan kommunen tillate ny bebyggelse med støyfølsomt bruksformål også innenfor rød sone. For at slik bebyggelse skal tillates bør følgende forhold være ivaretatt:

- Kommunen bør på forhånd ha angitt grensene for slike områder i kommuneplanens arealdel.
- For ny bebyggelse i rød sone bør man så langt som mulig søke å tilfredsstille kravene i tabell 2 for boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager.
- Der det er dokumentert uforholdsmessig kostbart å overholde støygrensene utendørs i tabell 2 kan det gjøres unntak fra disse. I slike tilfeller skal kommunen se til at innendørskravene tilfredsstilles med de krav til ventilasjon som følger av teknisk forskrift⁸. Likeledes bør det legges vekt på at alle boenheter får en stille side, og om mulig tilgang til egnet uteareal med tilfredsstillende støyforhold.

Områder hvor det ikke er utarbeidet støysonkart

I de tilfeller hvor det søkes om etablering av nye boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager i et område der anleggseier ikke har utarbeidet støysonkart, bør kommunen kreve en støyfaglig utredning dersom man har grunn til å tro at støynivåene overskrider nedre grense for gul sone, jf. tabell 1. Retningslinjene for arealbruk i gul og rød sone bør være førende for videre behandling i plansaken etter at man har kartlagt støynivåene.

3.2 Retningslinjer ved etablering av ny støyende virksomhet

Kommunene bør så langt det er mulig ikke tillate etablering av ny støyende virksomhet som medfører at eksisterende bygninger med støyfølsomme bruksformål blir liggende i gul eller rød sone. Det samme gjelder for vesentlige endringer eller utvidelser av støyende virksomhet, samt for mindre endringer som øker støynivåene merkbart for eksisterende bygning med støyfølsomt bruksformål.

Støykart med gul og rød sone for alternative lokaliseringer og med ulike avbøtende tiltak bør inngå i beslutningsgrunnlaget i slike saker, jf. forvaltningsloven § 17 som stiller krav om at forvaltningsorganet skal se til at en sak er så godt opplyst som mulig.

Det kan være vanskelig å avgjøre om en konkret endring av en kilde er stor nok til at denne retningslinjen kommer til anvendelse for tiltaket. Ambisjonsnivået retningslinjen bør som en hovedregel legges til grunn for gjennomføring av avbøtende tiltak i alle prosjekter der det kreves ny plan etter plan- og bygningsloven, eller der eksisterende plan må endres vesentlig. Miljø- og sikkerhetstiltak som ikke endrer støyforholdene ved eksisterende virksomhet bør imidlertid som hovedregel kunne gjennomføres uten samtidig utbedring av støyforholdene, herunder for eksempel bygging av gang- og sykkelvei.

3.2.1 Reguleringsbestemmelser etter plan- og bygningsloven § 26

Plan- og bygningsloven § 26 gir kommunene adgang til å gi bestemmelser til reguleringsplan om for eksempel grenseverdier for støy, driftstidsbegrensninger og avbøtende tiltak mot støy i områdene rundt ny støyende virksomhet. Det kan derfor være hensiktsmessig at

⁸ Forskrift av 22. januar 1997 nr. 33 om krav til byggverk og produkter til byggverk, gitt med hjemmel i plan- og bygningsloven.

reguleringsplanen omfatter de områdene rundt virksomheten der det vil kunne være aktuelt å gjennomføre støytiltak.

Når kommunen utformer reguleringsbestemmelser bør støygrensene i tabell 2 være retningsgivende for støygrenser i bestemmelsene. I tillegg bør følgende legges til grunn:

1. Der det gjøres tiltak på bolig skal støykravene innendørs være tilfredsstilt med de krav til ventilasjon/ luftutskiftning som følger av teknisk forskrift til plan- og bygningsloven.
2. Dersom tiltakshaver gjennom en støyfaglig utredning har dokumentert at kostnadene ved støyisolering eller andre avbøtende tiltak ikke står i rimelig forhold til de reduserte støyulempene som oppnås, kan støygrensene i tabell 2 fravikes. Ved avvik fra kravene i tabell 2 bør det legges vekt på at boenheter om mulig får en stille side og tilgang til egnet uteareal med tilfredsstillende støyforhold.
3. Støytiltak bør som hovedregel være utført seinest samtidig med at ny virksomhet eller utvidelse av eksisterende virksomhet er ferdigstilt.

3.3 Stille områder

Kommunen bør unngå å lokalisere nye støykilder slik at verdifulle stille områder forsvinner eller reduseres i omfang. Fravær av støy er en forutsetning for at friluft- og rekreasjonsområder og kulturmiljøer skal ha full verdi. Hvilke lydnivåer som oppleves som sjenerende, avhenger av hvilken type område man befinner seg i, og hvilken bruk av området som er ønskelig.

Kommunen bør gjennom sin arealplanlegging legge til rette for at støynivåene i tabell 3 ikke overskrides.

Tabell 3: Anbefalte støygrenser i ulike typer friområder, friluft- og rekreasjonsområder

Områdekategori	Anbefalt støygrense L_{den}
Byparker og andre tilrettelagte friområder, båtutfartsområder og kulturmiljøer	50 – 55 dBA
Turveidrag, grønnstruktur i tettsted, gravlund	45 - 50 dBA
Nærfriluftsområder, bymarker (ytte sone), friluftsområder ved sjø og vassdrag	35 – 40 dBA

I større upåvirkede naturområder, som for eksempel nasjonalparker, naturområder i fjellet og kjerneområder i bymarker er all hørbar fremmed lyd i prinsippet uønsket.

For lyd som har tydelig impuls- eller rentonekarakter bør de angitte ekvivalentnivåene i tabell 3 skjerpes med 5 dB.

For støy fra skytebaner og vindmøller bør man ta utgangspunkt i grenseverdiene i tabell 2, da ekvivalentnivågrensene for disse kildene avviker vesentlig fra tabell 3.

For friluftsområder som tidligere ikke har vært utsatt for støy, bør kommunen vurdere å benytte strengere grenser.

4 RETNINGSLINJER FOR BEGRENŚNING AV STØY FRA BYGG- OG ANLEGGSVIRKSOMHET

4.1 Innledning

Retningslinjene for støy fra bygg- og anleggsvirksomhet skal gi føringer for kommunenes arbeid med reguleringsbestemmelser og vilkår i rammetillatelse etter plan- og bygningsloven. De danner samtidig en mal for støykrav som kan legges til grunn i kontrakter, anbudsdokumenter og miljøoppfølgingsprogrammer.

4.2 Støygrenser ved større arbeider

Bygg- og anleggsvirksomhet bør ikke gi støy som overskrider støygrensene i tabell 4 med tillegg av korreksjonene i figur 1 for anlegg med lang anleggsperiode.

For bygningskategorier hvor utendørs grenser er angitt bør disse som hovedregel benyttes. I spesielle situasjoner kan det benyttes innendørs grenser som angitt i tabell 5, for eksempel ved arbeid i samme bygningskropp eller der et høyt utendørs støynivå avbøtes med isoleringstiltak.

Tabell 4: Anbefalte basis støygrenser utendørs for bygg- og anleggsvirksomhet. Alle grenser er i dBA, frittfeltverdi og gjelder utenfor rom til støyfølsom bruk.

Bygningstype	Støykrav på dagtid (07-19) $L_{pA,eq}$	Støykrav på kveld (19-23) eller søn-/helligdag (07-23) $L_{pA,eq}$	Støykrav på natt (23-07), L_{night}
Boliger, fritidsboliger, sykehus, pleieinstitusjoner	65	55	50
Skole, barnehage	60 i brukstid		

Tabell 5: Anbefalte innendørs støygrenser for bygg- og anleggsvirksomhet. Alle grenser er i dBA, og gjelder i rom til støyfølsom bruk.

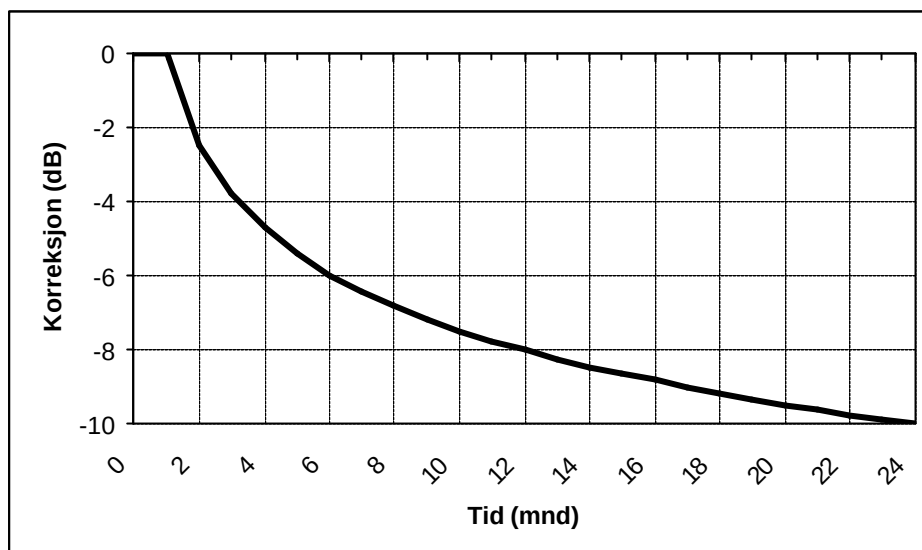
Bygningstype	Støykrav på dagtid (07-19), $L_{pA,eq}$	Støykrav på kveld (19-23) eller søn-/helligdag (07-23), $L_{pA,eq}$	Støykrav på natt (23-07), L_{night}
Boliger, fritidsboliger, overnattingsbedrifter	40	35	30
Sykehus og pleieinstitusjoner	35	30	25
Arbeidsplass med krav om lavt støynivå	45 i brukstid		

Basisverdiene i støygrensene gjelder for bygg- og anleggsaktiviteter som påvirker samme nabolag over kort tid, opp til 1 mnd. Når de støyende byggefasene (grunnarbeid, støyende fundamentering, massetransport, tunneldrift, o.a.) varer lengre enn 1 mnd skal støygrensene skjerpes med korreksjon fra figur 1. For vifter (for eksempel ved ventilering av tunnelanlegg) bør kravene skjerpes med 10 dB.

For arbeidsoperasjoner hvor det ikke er mulig å overholde grenseverdiene bør det benyttes driftstidsbegrensninger og eventuelt tilbud om alternativt oppholdssted for de som bli berørt.

Det anbefales også driftstidsbegrensninger for å unngå arbeid som gir impulsiv lyd med høye maksimalnivåer i nattperioden.

Figur 1 Korreksjon for anleggsperiodens lengde - skjerping av støygrense for anleggsfaser som gir støyulemper i lengre tid enn 1 mnd.:

Dersom flere bygg- og anleggsprosjekter som berører samme nabolag pågår samtidig eller like etter hverandre i tid, skal disse behandles som en sammenhengende anleggsperiode dersom det ikke er lenger opphold i arbeidet enn 1 måned. Byggherre/tiltakshaver skal være ansvarlig for at de enkelte entreprenører følger opp kravene.

4.3 Retningslinjer for mindre arbeider

Ved mindre arbeider kan støykravene i kapittel 4.2 fravikes, forutsatt at naboer varsles som anvist i kapittel 4.4.

Som mindre arbeider regnes bygg- og anleggsarbeid som oppfølger følgende kriterier:

- kun drift på dagtid (07-19)
- arbeidene berører ikke andre naboformål enn boliger, overnattingsbedrifter eller arbeidsplasser
- grunnarbeidsfase har en varighet på maksimalt 2 uker
- arbeidenes omfang ikke er større enn tilsvarende oppføring av to eneboliger
- ikke medfører boring/pigging/spunting/pæling, eller at boring/pigging/spunting/pæling og tilsvarende støyende aktiviteter drives høyst 2 dager med avstand over 30 m fra nærmeste bygning

4.4 Varsling av naboer m.fl.

Både større og mindre bygg- og anleggsarbeid bør varsles til naboer m.m. som er utsatt for vesentlig støy.

- **Varsling bør alltid omfatte** oppslag ved byggeplassen, og brev/personlig informasjon til de mest berørte naboene. Informasjon til større antall husstander og bruk av lokalavis m.m. vurderes når prosjektets størrelse tilsier dette. Ved store prosjekter med varighet over ½ år bør det arrangeres informasjonsmøter for berørte beboere.

- **Varsling bør minst inneholde:**

- Henvisning til regelverket.
- Arbeidets art og herunder hvorfor de støyende arbeidene er nødvendige.
- Stipulert periode for støyende aktivitet (kalenderdager).
- Daglig arbeidstid.
- Hvem som er ansvarlig (+tlf, arbeidssted).

Det bør også framgå at man kan få innsyn i støyprognosene som er utarbeidet. I tillegg bør det informeres om hva som er gjort for å redusere støyen (for eksempel valg av støysvak metode/maskin, eventuell skjerming, eventuell redusert driftstid, mv.). Den ansvarlige for arbeidet skal alltid være tilgjengelig når arbeid pågår, og skal ha myndighet til å stanse arbeidet om nødvendig.

- **Tidspunkt for varsling:**

- Alt spunt/pæl-arbeid, alt arbeid på kveld eller natt og alt arbeid med boring eller pigging mer enn 5 dagsverk bør varsles seinest 1 uke før arbeidet starter.
- Andre større arbeider bør varsles seinest 3 arbeidsdager før arbeidet starter.
- Mindre arbeider bør varsles 1-2 dager før, og seinest når arbeidet starter.

5 PLANLEGGING OG SAKSBEHANDLING ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

Kommunene skal legge denne retningslinjen og de til en hver tid gjeldende støysonkart til grunn for planlegging og saksbehandling etter plan- og bygningsloven, for å sikre at det ikke skapes nye støyproblemer og økt støyplage for innbyggerne i kommunen. Hensikten med dette kapitlet er å anviser en metode for å etterleve retningslinjen i praksis.

5.1 Kommuneplan

Eieren av støykilden er som hovedregel ansvarlig for beregning av støysoner, og oversender disse til kommunen, jfr. kapittel 2. Kommunen har ansvaret for å inkludere og synliggjøre disse i kommuneplanen på en egnet måte, enten på kommuneplanens arealdel eller som eget temakart i kommuneplanen.

Kommunen kan be anleggseiere om å utarbeide støysonkart, og bør eventuelt bistå anleggseiere i dette arbeidet. Støysonkartene er viktig informasjon om miljøforhold i kommunen, og bidrar til å innfri plan- og bygningslovens krav om tilstrekkelig utredning av plan- og byggesaker. Støysonene er dessuten et viktig virkemiddel for å unngå innebygging av støykilder, som i neste omgang vil kunne utløse krav om avbøtende tiltak på kildeeierens bekostning.

I områder med flere anleggseiere bør kommunen ha en koordinerende rolle, for å sikre at støysonkartene beregnes på en hensiktsmessig og kostnadseffektiv måte. Et eksempel kan være større sammenhengende industriområder med mange bedrifter og trafikkknutepunkter med mange transportformer. Anleggseierne har også et selvstendig ansvar for å samordne sine beregninger.

5.1.1 Støybetinget restriksjonsområde

Ved en del store støykilder av varig karakter er det begrensede muligheter for å redusere støyen tilstrekkelig ved kilden. Ønsket om å unngå at slike kilder bygges inne med boliger er en hovedhensikt ved denne retningslinjen, som det har vært bl.a. ved tidligere flystøyretningslinjer. En slik konservering av arealbruken kan være nødvendig og riktig når støykilden for eksempel er en større flyplass eller et stort industriområde som vanskelig kan skjermes og ikke kan flyttes uten store kostnader.

Et aktuelt virkemiddel som kommunene kan bruke for denne typen kilder er å legge støysonene inn på selve kommuneplankartet, som støybetinget restriksjonsområde. Kommunen kan etablere slikt støybetinget restriksjonsområde ved å båndlegge området i kommuneplanens arealdel etter plan- og bygningsloven (pbl) § 20–4 nr. 4 med sikte på at dette på et seinere tidspunkt blir regulert til spesialområde/ restriksjonsområde for støy etter pbl § 25 nr. 6.

I tilknytning til reguleringsplanen kan kommunen vedta reguleringsbestemmelser etter pbl § 26 som inneholder de nødvendige restriksjoner. Det er mulig å kombinere spesialområde/ restriksjonsområde for støy med andre arealbrukskategorier, jf. § 25 i plan- og bygningsloven, under forutsetning av at disse arealbrukskategoriene ikke er i strid med retningslinjene i dette rundskrivet. Dersom et område er regulert som støybetinget restriksjonsområde, kan området i

kommuneplanens arealdel merkes av som område som er båndlagt til restriksjonsområde i samsvar med reguleringsplan.

Ved andre mindre støykilder hvor det å vedta støybetingede restriksjonsområder kan være urimelig konserverende for kommunens arealutvikling over tid, kan kommunen unnlate å regulere støysonene til restriksjonsområder. Støysonene skal imidlertid synliggjøres også for denne typen kilder. Synliggjøring av støykonfliktene kan i slike tilfeller være med på å berede grunnen for støyreducerende tiltak, påvirke kravene til bygnings- og landskapsutforming eller flytting av støykilden.

5.1.2 Kommuneplanbestemmelser

Som et alternativ eller supplement til støybetingede restriksjonsområder kan kommunen vedta kommuneplanbestemmelser for områder avsatt til utbyggingsformål (pbl § 20-4, andre ledd bokstav b). Bestemmelsene kan gi kriterier for lokalisering av ulik utbygging og arealbruk innen byggeområdene, for eksempel at nye boliger, fritidsboliger, sykehus, pleieinstitusjoner, skoler og barnehager må lokaliseres utenfor rød støysone. Samme type krav kan vedtas for områder hvor spredt bebyggelse kan tillates (pbl § 20-4, andre ledd bokstav b og c).

Gjennom kommuneplanbestemmelser etter § 20-4 andre ledd bokstav a bør kommunen stille krav om reguleringsplan ved all bygging av nye boliger, fritidsboliger, sykehus, pleieinstitusjoner, skoler og barnehager innenfor gul og rød støysone. Dette gir mulighet for en bedre støymessig vurdering av forholdene gjennom behandling av reguleringsplanen, og anledning til å stille juridisk bindende støykrav gjennom reguleringsbestemmelser etter pbl § 26.

5.1.3 Retningslinjer til kommuneplan

For å synliggjøre kommunens holdning til støyspørsmål i arealplanleggingen overfor utbyggere og andre relevante aktører, kan kommunen vedta retningslinjer til kommuneplan som fastsetter anbefalte støykrav for ulike typer områder, virksomhet og bebyggelse. Anbefalte grenser bør minimum være like strenge som grensene angitt i tabell 2.

5.2 **Reguleringsplaner – ny støyfølsom bebyggelse i støysonene**

Alle reguleringsplaner og bebyggelsesplaner bør ha angitt tilgjengelige støysonekart med rød og gul støysone innenfor reguleringsområdet.

Reguleringsbestemmelsene til planer som berøres av støysonene skal gjøre rede for de restriksjoner og krav som gjelder for bygging i sonene. Kommunen bør stille juridisk bindende støykrav gjennom reguleringsbestemmelser etter pbl § 26. I bestemmelsene kan kommunen for eksempel nedfelle grenseverdiene i tabell 2 ved bygging i gul sone, og krav om at støyforhold ved boliger, fritidsboliger, sykehus, pleieinstitusjoner, skoler og barnehager skal være vurdert og dokumentert gjennom en støyfaglig vurdering. Reguleringsbestemmelsene bør også ha rekkefølgebestemmelser som sikrer at støytiltak iverksettes før eller samtidig med utbyggingen.

5.3 Nye støykilder – KU, kommunedelplan, reguleringsplan mm.

Ved planlegging og konsekvensutredning m.m. for etablering av nye støykilder bør støysonene angis på kart, og bl.a. benyttes for å vurdere alternative lokaliseringer eller trasévalg. Støysonene bør angis på arealdelen til kommuneplanen.

I større prosjekter som påvirker støyforholdene i et stort influensområde, for eksempel veiomlegginger som påvirker trafikkstrømmer i større deler av veinettet, bør det legges vekt på å minimere samlet støyplage i influensområdet.

Kommunen bør i slike tilfeller alltid vurdere å gi reguleringsbestemmelser som kan begrense ev. støykonflikter. Dette kan omfatte avbøtende tiltak som skjerming, rekkefølgebestemmelser, krav til utstyr m.m., eller begrensinger i tillatt åpningstid/aktivitetsperiode.

I saker hvor konsesjonsbehandling etter forurensningsloven eller annet lovverk kan være aktuelt bør kommunen opprette kontakt med aktuell myndighet, slik at saksbehandlingen i størst mulig grad kan samordnes.

5.4 Enkeltsaker

Hovedregelen er at kommunen i kommuneplanens arealdel etter pbl § 20-4 andre ledd bokstav a bør stille krav om reguleringsplan ved all bygging av nye boliger, fritidsboliger, sykehus, pleieinstitusjoner, skoler og barnehager innenfor gul og rød støysoner. Det samme bør gjelde der det er aktuelt å fravike byggegrenser langs vei og jernbane. Dette for å sikre at hensynet til støy ivaretas, og at saken blir tilstrekkelig belyst og behandlet av aktuelle instanser. I de tilfellene det åpnes for bygging i kapittel 3.1 (gjenoppbygging, opprustning m.m. uten å øke antall boenheter), kan kommunene avgjøre enkeltsaker uten å kreve utarbeiding av reguleringsplan.

5.5 Om avbøtende tiltak

Både ved etablering av ny støyende virksomhet og ved bygging til støyfølsomt bruksformål i gul eller rød sone kan det være vanskelig å tilfredsstille støygrensene som følger av denne retningslinjen uten spesielle avbøtende tiltak. Kommunen bør se til at tiltakshaver i sin vurdering legger til grunn følgende prioritering av avbøtende tiltak:

1. Tiltak som reduserer støy ved kilden

- Bruk av mer støysvakt utstyr.
- Relokalisering av hele eller deler av kilden, for eksempel mer hensiktsmessig plassering av støyende maskiner
- Driftstidsbegrensninger

2. Skjerming nær kilden

3. Skjerming nær mottaker

- Skjermingen må utføres på en slik måte at utendørs støyforhold ved støyfølsomme bygninger ivaretas.

4. Plassering og utforming av bygningsmassen

- Rom til støyfølsom bruksformål (soverom, stue) bør lokaliseres til rolig(ste) side av bygningen.
- Bruk av bygningskroppen som støyskjerm for uteoppholdsarealer.
- Bruk av mindre støyfølsomme bygningstyper som skjerm for støyfølsomme bygninger, for eksempel kontorbygg som skjerm for boliger
- Bruk av landskapsutforming som støyskjerming.

5. Tiltak på bygning

- Innglassede uterom (vinterhager, verandaer etc.) kan brukes som støyskjerming for fasade med rom for støyfølsom bruk.
- Rom med store ytterflater (for eksempel rom med store utvendige takflater) og rom med store vindusfelter bør unngås.
- Bruk av konstruksjoner med god bassdemping, dvs. tunge veggkonstruksjoner og vinduer med tunge glass og stor glassavstand.
- Skjerpede krav til skjerming av felles uteoppholdsarealer.

Kommunen bør i hvert enkelt tilfelle vurdere hvilke tiltak som er mulige, både ut fra kostnadseffektivitet, støykildens karakter og i forhold til andre hensyn som skal ivaretas gjennom plansaken. Det bør dokumenteres at man har vurdert mulighetene for tiltak med høyere prioritet før man velger tiltak med lav prioritet. Tiltak som nevnt i punktene 1 – 4 bør vurderes i plansak, mens tiltak som nevnt i punkt 5 bør vurderes både i plansaker og i forbindelse med byggesaksbehandlingen. Tiltak under punkt 4 vil ikke være aktuelt ved etablering av ny støyende virksomhet.

5.6 Fylkesmannens oppgaver

Fylkesmannen er statlig fagmyndighet for støy i planlegging og saksbehandling etter plan- og bygningsloven. Fylkesmannen skal vurdere ferdige utkast til arealplaner før kommunen vedtar disse, samt vurdere enkeltsaker hvor kommunen ønsker å tillate bygging i strid med denne retningslinjen.

Fylkesmannen kan fremme innsigelse i tilfeller der retningslinjene ikke er overholdt. De nye retningslinjene gir kommunen betydelig frihet på klare vilkår. Dersom det ikke oppnås enighet, og kommunen fatter endelig vedtak i strid med innsigelse fra fylkesmannen eller annen kompetent statlig myndighet, går saken til mekling og ev. til avgjørelse i departementet på vanlig måte.

6 FRAVIK FRA RETNINGSLINJENE OG INNSIGELSE

6.1 Mulighet til unntak fra retningslinjene

Dersom en samlet vurdering av de lokale forholdene viser store fordeler ved annen arealbruk i støysonene enn det som framgår av disse retningslinjene, kan kommunene i særlige tilfeller fravike retningslinjene for arealbruk i støysonene. Støynivåene inne i bygninger med støyfølsomt bruksformål skal likevel tilfredsstille kravene i teknisk forskrift etter plan- og bygningsloven og tilhørende standard NS8175. Dersom arealbruken som er vist i arealplan eller reguleringsplan er i strid med retningslinjene, må kommunen gjøre nærmere rede for dette i plandokumentene.

6.2 Innsigelse

Dersom kommunen fraviker retningslinjene kan det danne grunnlag for innsigelse fra statlige myndigheter med kompetanse til innsigelse på dette området.

7 OPPHEVING AV ANDRE RETNINGSLINJER OG RUNDSKRIV

Denne retningslinjen erstatter følgende retningslinjer og rundskriv, som dermed oppheves:

- Retningslinjer for vegtrafikkstøy, rundskriv T-8/79
- Retningslinjer for fylkesmannens medvirkning vedr. støy i plansaker, rundskriv T-1/86
- Retningslinjer for begrenning av støy fra skytebaner, rundskriv T-2/93
- Retningslinjer for arealbruk i flystøysoner, rundskriv T-1277/99